Mirasın Hükmen Reddinde Araştırma

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 7. Hukuk Dairesi	15.01.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/2794	2026/251	TMK 605/2, TMK 610/2, 6183 m.35, 6183 mükerrer m.35

ÖZET

Mirasın hükmen reddi davasında muris adına kayıtlı mal bulunmaması tek başına yeterli görülmemiş; murisin limited şirket ortaklığı ve kanuni temsilciliği ile mirasçıların terekeyi sahiplenip sahiplenmediği araştırılmadan verilen kabul kararı bozulmuştur.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/mirasin-hukmen-reddinde-borca-batiklik-arastirmasi-2026-251/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

7. Hukuk Dairesi 2025/2794 E. , 2026/251 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : Bursa Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2023/925 E., 2025/651 K.

İLK DERECE MAHKEMESİ : Bursa 14. Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2021/778 E., 2022/400 K.

Bölge Adliye Mahkemesince verilen karar davalı vekilince temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra, dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı dava dilekçesinde; murisi ...'nin 08.04.2016 tarihinde öldüğünü, .. Vergi Dairesi Başkanlığının başlatmış olduğu icra takibi üzerine murisinin terekesinin borca batık olduğunu

anladığını ileri sürerek murisin terekesinin borca batık olduğunun tespitini, mirasın hükmen reddine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı ... ..si vekili cevap dilekçesinde; davanın .. .. Başkanlığına ihbarı gerektiğini, haksız ve yersiz açılan davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; muris ...'nin ölüm tarihi itibariyle adına kayıtlı herhangi bir gayrimenkul olmadığı, menkul malının da bulunmadığı, bankalarda herhangi bir hak ve alacağının olmadığı, buna mukabil hakkında icra takibi yapılan dosyadan borçlu olduğu, terekesinin borca batık olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekilince istinaf başvurusunda bulunulması üzerine, Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Mahkemenin vakıa ve hukuki değerlendirmesinde usul ve esas yönünden kanuna aykırılık olmadığından davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili temyiz dilekçesinde özetle; kararın usul ve kanun hükümlerine aykırı olduğunu, hukuki sebeplerin değerlendirilmesinde ve uygulanmasında hata yapıldığını, ileri sürdükleri itirazların dikkate alınmadığını, hükmün hakkaniyete aykırılık teşkil etiğini ve Hazine zararına sebebiyet verdiğini, açılan davanın mahiyeti gereği asliye hukuk mahkemesinde değil Tereke Hakimliği sıfatıyla Tereke mahkemesinde yargılamanın görülüp karara bağlanması gerektiğinden davanın görev yönünden reddi gerektiğini, ..Başkanlığının açılan davaya dahil edilmeden karar verilmesinin hatalı olduğunu, gerekli bilgi ve belgeler temin edilmeden karar verildiğini, yapılan araştırma ve incelemenin hüküm kurmaya yeterli olmadığını ileri sürerek kararın bozulmasını istemiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, mirasın hükmen reddi istemine ilişkindir.

Mirasın hükmen reddine ilişkin olarak açılan davalarda, murisin ölüm tarihi itibariyle terekesinin açıkça borca batık olup olmadığının ve mirasçıların terekeyi kabul anlamına gelen işlemler yapıp yapmadıklarının araştırılması gerekmektedir. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 605/2 hükmü gereğince mirasın hükmen reddine (terekenin borca batık olduğunun tespitine) ilişkin talepler, süreye tâbi olmayıp mirasçıların iyiniyetli ya da kötüniyetli olmalarının bir önemi bulunmamaktadır. Murisin ödemeden aczi ölüm tarihine göre belirlenir. Ölüm tarihi itibariyle, murisin tüm malvarlığı terekenin aktifini, tüm borçları ise terekenin pasifini oluşturur. Terekenin pasifinin aktifinden fazla olması terekenin ödemeden aczini ve dolayısıyla da terekenin borca batık olduğunu gösterir (4721

sayılı Kanun'un 605/2 hükmü). Mirasın hükmen reddine ilişkin olarak açılan davalarda, terekenin açıkça borca batık olup olmadığının araştırılması gerekmektedir. İcra takibi sonunda aciz vesikası düzenlenmesi hâlinde terekenin borca batık olduğu kabul edilir. Aksi hâlde terekenin borca batık olup olmadığı, murisin malvarlığı bulunup bulunmadığının usulüne uygun olarak bankalar, trafik tescil müdürlüğü, vergi daireleri, belediyeler ve tapu müdürlüğü v.b. kurum ve kuruluşlardan sorulması, murisin alacak ve borçları zabıta marifetiyle de araştırılarak aktif malvarlığı ile takibe konu borç miktarı gözönünde tutularak aktif ve pasifinin tereddüde neden olmayacak şekilde belirlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan bilgiler ışığında somut olaya gelince, mahkemece murisin aktif malvarlığının tespit edilemediği, terekenin borca batık olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiş ise de; yapılan araştırma yeterli değildir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Kanunun 22.07.1998 tarihli 4369 sayılı Kanunla değişik 35. maddesi hükmüne göre; limited şirket ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu kanun gereğince takibe tâbi tutulurlar. Aynı kanuna 25.05.1995 tarihli 4108 sayılı Kanunla ilave edilen mükerrer 35. madde hükmüne göre de tüzel kişilerin malvarlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacakları, kanuni temsilcilerin şahsi malvarlıklarından bu kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Murisin şirket hissedarı olması nedeniyle Gelir İdaresi Başkanlığına vergi borcu olduğu belirtilmiş; murise ait alacağın bulunup bulunmadığının tespiti açısından murisin şirket ortağı olup olmadığı ve ölüm tarihi itibariyle bu ortaklıktan bir alacağının doğup doğmadığı tespit edilmemiştir. Şu hâlde açıklanan kanun hükümleri gereğince murisin; "ortağı" ve "temsilcisi" olduğu şirketlerin, şirketin malvarlığından tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan vergi borcundan, şirket ortağı olarak "koyduğu sermaye hissesi oranında" doğrudan doğruya; "temsilcisi" olarak da şahsi sorumluğu söz konusudur. Bu itibarla Mahkemece uzman bilirkişi veya bilirkişiler eliyle murisin, "ortağı" ve "yasal temsilcisi" olduğu limited şirketlerin defter, kayıt ve belgeleri üzerinde inceleme yaptırılarak şirketin aktif ve pasifinin saptanması ve murisin şirketin kamu borcundan dolayı sermaye hissesi oranında şahsen sorumlu olacağı miktarın bu suretle belirlenmesi, amme alacağının şirketin malvarlığından tamamen tahsili mümkün ise bu hâlde davacıların borca batıklığın tespitini istemekte hukuki yararlarının bulunmayacağı gözetilerek isteğin reddedilmesi, aksi hâlde murisin ölüm tarihi itibariyle tespit edilen terekesinin aktifinin borcu karşılamaya yeterli olmaması hâlinde isteğin kabulüne karar verilmesi gerekir.

Yapılan araştırmalar sonucu terekenin aktifinin pasifini karşılayamadığı tespit edilse dâhi 4721 sayılı Kanunun 610/2 hükmüne göre terekeyi sahiplenen mirasçıların mirası reddetme hakkı bulunmadığından davacı mirasçıların mirası kabul anlamına gelen davranışlarda bulunup bulunmadıkları da araştırılmalıdır. Terekenin ve davacının durumu net olarak tespit edildikten sonra sonucuna göre bir karar verilmelidir. Hâl böyle olunca yukarıda belirtilen hususlarda yeterli araştırma yapılmaksızın eksik inceleme ile yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmediğinden hüküm bozulmuştur.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda açıklanan nedenlerle İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının ORTADAN KALDIRILMASINA,

İlk Derece Mahkemesi kararının BOZULMASINA,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

15.01.2026 tarihinde kesin olmak üzere oy birliğiyle karar verildi.